

Toelichting positie en betekenis algemeen accountantsprotocol productieverantwoording Wmo/Jeugdwet 2016

Status en doelstelling van deze toelichting

Deze toelichting op het [Algemeen accountantsprotocol financiële verantwoording Wmo en Jeugdwet 2016](#) heeft als doel het landelijk protocol een plek te geven in de controle-aanpak van gemeenten. Het is een 0.9 versie omdat nog verder uitwerking gegeven wordt aan een controle-aanpak voor gemeenten; de inzichten uit dit traject zullen nog worden verwerkt. Ook kunnen de evaluaties met betrekking tot de controle over 2015 nog tot aanpassingen in dit document leiden.

Het landelijk protocol heeft een belangrijke functie vervuld in de controle over 2015 en heeft met name aanbieders geholpen om hun verantwoording naar gemeenten hanteerbaar te maken. Tegelijk is het vraagstuk niet geheel beantwoord hoe gemeenten de resterende onzekerheid van de controleverklaring van de accountant over deze productie kunnen repareren om tot een sluitende controle-aanpak te komen. Een oplossing voor deze vraag ligt niet binnen het instrument van het landelijk protocol zelf, maar in de context waarin het instrument gebruikt wordt: de productieverantwoording met controle op basis van het landelijk protocol moet worden ingebed in een controle-aanpak van gemeenten voor de zorg en hulpverlening Wmo en Jeugdwet. Over 2015 is dit op diverse manieren opgelost, evenwel zonder goed kader. Daar moet nog nader invulling aan worden gegeven.

Bovendien kan een goede uitwerking van de controle-aanpak er (op termijn) toe leiden dat het landelijk protocol overbodig wordt.

Voor dit proces zullen de evaluaties over 2015 – onder meer naar aanleiding van de NBA-Alert 39 en binnen de NBA in juli – worden benut. Dit proces zal vanaf de zomer 2016 verder invulling krijgen.

Versie 0.9, 8 juli 2016

Inleiding

Voor de accountantscontrole op de productieverantwoording van de zorgaanbieder naar de gemeente voor Wmo/Jeugdwet 2015 is door diverse gemeenten/aanbieders het landelijk algemeen accountantsprotocol (verder genoemd: landelijk protocol) gebruikt.

De bedoeling was om het voor aanbieders – zeker bovenregionale en landelijke aanbieders – eenvoudiger te maken om tot een productieverantwoording te komen door te volstaan met één controleverklaring voor de totaalproductie. Het doel is zeker bereikt, hoewel ook bleek dat de toepassing van het landelijk protocol nog tot omvangrijke controlewerkzaamheden met navenant hoge controlekosten heeft geleid. Dit kwam door de grote diversiteit aan contractafspraken en specifieke declaratie en facturatievoorschriften.

Voor gemeenten kon een controleverklaring (met bijbehorende onderzoek/steekproef), voor het totaal van de productie van de zorgaanbieder, impliceren dat zij niet (altijd) voldoende zekerheid voor hun aandeel hadden. Dit diende de accountant van de gemeente te beoordelen, in het licht van het door de accountant te hanteren normenkader voor zijn controle (veelal vastgelegd in de controleverordening van de gemeente en de door de accountant te hanteren controlestandaarden).

Het controleprotocol zoals toegepast in het eerste transitiejaar 2015 vraagt om een evaluatie en doorontwikkeling voor 2016. Vooralsnog blijkt er nadrukkelijk behoefte te zijn aan een landelijk protocol voor 2016. Dit omdat de controleverklaring van de accountant bij de productieverantwoording een belangrijke factor blijft spelen voor de zekerheid over de getrouwheid en rechtmatigheid van de gemeentelijke uitgaven in het sociaal domein.

Het streven is dat op termijn de accountantscontrole op de productieverantwoording achterwege gelaten kan worden als het berichtenverkeer en eigen controles van gemeenten op bijvoorbeeld de levering plaatsvindt. Er zijn gemeenten die hier al invulling aan geven.

Opbouw van deze notitie

Deze toelichtende notitie gaat in op de volgende vraagstukken met betrekking tot de evaluatie en doorontwikkeling van de financiële productieverantwoording en de accountantscontrole daarop (het landelijk protocol):

- I. Wat moet onder de financiële controle vallen (en wat moet daar vooral niet onder vallen)?
- II. Wanneer kan zonder accountantscontrole van de productie worden gewerkt? Is er een financiële ondergrens te bepalen?
- III. Welke (aanvullende) zekerheid biedt een productieverantwoording met controleverklaring van de zorgaccountant? Wat is de plaats van dit controle-instrument in het licht van de controleaanpak van gemeenten voor zorg vanuit Wmo en Jeugdwet?
- IV. Welke toetsingscriteria voor de accountant, volgens het landelijk protocol, vragen bijzondere aandacht (controle op levering en privacy-elementen, alsook woonplaatsbeginsel)? En hoe wordt geborgd dat de gemeentelijke normenkaders aansluiten bij de controle-criteria van het landelijk protocol?
- V. Wat is een goede tijdslijn voor productieverantwoording en accountantscontrole (hoe kunnen zowel gemeenten als aanbieders zo efficiënt mogelijk komen tot een jaarrekening met een goede verdeling van de werkzaamheden over de tijd)?

I Wat valt onder de financiële controle (en wat vooral niet)?

Oneigenlijke elementen buiten de financiële controle houden

Het is van belang om de financiële controle uitvoerbaar te houden en oneigenlijke elementen erbuiten te houden. In de controle over 2015 waren in de normenkaders, o.b.v. contracten en verordeningen, elementen opgenomen met betrekking tot de financiële controle die in feite betrekking hadden op de doelmatigheid of kwaliteit. Deze twee elementen horen thuis in de leveranciersbeoordeling door gemeenten (regie/beleidsinformatie) en vallen buiten de financiële controle. Zij worden ook op andere wijze gecontroleerd/getoetst, bijvoorbeeld door accountgesprekken en materiële controles.

Dit en andere voorbeelden, bij uiteenlopende scenario's, zijn uitgewerkt in onderstaand schema.

	Rechtmatigheid: onderdeel van de financiële controle	Doelmatigheid: onderdeel opdrachtgever- opdrachtnemer-relatie (accountgesprek)	Kwaliteit: onderdeel opdrachtgever- opdrachtnemer-relatie (accountgesprek)
Inspanningsgerichte uitvoeringsvariant	- indicatie/verwijzing - zorgplan/ hulpverleningsplan - tarief - volume en levering	- afbouw zorg/ duur/ doorstroming naar ... - kosten per cliënt - kosten per uur	- Handtekening onder zorgplan - cliënttevredenheid - resultaat
Outputgerichte uitvoeringsvariant (arrangementen)	- indicatie/verwijzing - zorgplan/ hulpverleningsplan - tarief - levering (Q=1 per arrangement)	- gemiddelde kosten per arrangement i.r.t. vergoeding - afbouw van zorg, doorlooptijd en doorstroming	- Handtekening onder zorgplan - cliënttevredenheid - resultaat
Taakgerichte uitvoeringsvariant	- lumpsum/totaal budget (Q=1) - bestaan van accountgesprekken (obv gespreksverslagen)	- verschuivingen tussen typen zorg - aantal geholpen cliënten	- op populatieniveau: verbetering zelfredzaamheid/ tevredenheid/

Het toetsingskader van het landelijk protocol is gericht op een controle van de juistheid/rechtmatigheid van de productie en niet op de doelmatigheid en kwaliteit van de zorg.

II Wanneer controleverklaring o.b.v. landelijk protocol nodig?

Contracteis is bepalend

Een controleverklaring bij de productieverantwoording van de zorgaanbieder is alleen nodig als de gemeente het ook vraagt; de contracteis is leidend. De gemeente kan allerlei redenen hebben om geen controleverklaring van de aanbieder te vragen. Bijvoorbeeld bij een taakgerichte uitvoeringsvariant (stel: een vergoeding voor inzet in de wijkteams) wordt veelal geen productieverantwoording gevraagd. Een andere reden kan zijn dat de omzet van een aanbieder (in een gemeente) zo laag is dat een controleverklaring van de accountant niet nodig is (materieel van weinig belang).

Voor de aanbieder kan dit betekenen dat niet alle gecontracteerde gemeenten vragen om een productieverantwoording met een controleverklaring. De gemeenten die er niet om vragen, kunnen dan buiten de controle vallen. Dit vereist wel dat in de verantwoording bij aanbieders op totaalniveau en in de controleverklaring daarbij eenduidig blijkt welke gemeenten in de verantwoording en controle zijn betrokken. Dit is als zodanig opgenomen in de instructies in het landelijk protocol 2016.

Als gemeenten wel om een controleverklaring vragen en daarbij verschillende contract- of controle-eisen hanteren, kan dit betekenen dat wat gecontroleerd moet worden (ook bij toepassing van het landelijk protocol) per gemeente kan verschillen. Een variatie in contracteisen heeft gevolgen voor de wijze waarop de accountant de steekproef vorm geeft (zie verder bij *steekproef*). Het [programma i-Sociaal Domein](#) heeft [standaardartikelen](#) gepubliceerd om de diversiteit aan contractbepalingen te reduceren, zodat de administratieve lasten afnemen en de controle eenvoudiger wordt.

Omzetgrens/controledrempels

Bij de verantwoording 2015 werd soms al voor kleine omzetbedragen een controleverklaring gevraagd. Hoewel de controle legitieme redenen kan hebben, blijkt zij voor kleine aanbieders, of kleine contracten relatief kostbaar. Gelet op deze hoge kosten is het wenselijk dat controleverklaringen alleen gevraagd worden als deze echt nodig zijn om als gemeente voldoende zekerheid voor de eigen jaarrekening te krijgen. Omdat de materialiteit per gemeente verschilt, is het niet eenvoudig hier één richtlijn voor te benoemen. Wel wordt hieronder in adviserende zin richting aan gegeven.

Het gaat om twee soorten situaties:

- a) Een aanbieder met een kleine totaalomzet Wmo of Jeugdwet (al dan niet verspreid over meerdere gemeenten).
- b) Een (kleine of grote) aanbieder heeft weinig omzet bij een (kleine of grote) gemeente

Ad a)

Omdat de gemeente niet de totale omzet van een aanbieder kent, zal de aanbieder in deze situatie zelf om dispensatie moeten verzoeken ('voldoet een productieverantwoording zónder controleverklaring?').

Het advies is om een aanbieder die een totale omzet voor Wmo < €125.000,- of voor Jeugdwet < €125.000,- (Wmo en Jeugdwet worden dus niet bij elkaar opgeteld) ontheffing te verlenen van een accountantscontrole van de productieverantwoording. Deze grens is ontleend aan het accountantsprotocol behorende bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, versie 1.9 d.d. 7 maart 2016 (Copro 160218). Uiteraard kunnen partijen in overleg tot een andere grens komen; van belang is dat er een redelijke afweging gemaakt wordt tussen de (extra) zekerheid die het biedt en de te maken kosten. Alternatieve 'bevestigingen' zoals een bestuurdersverklaring bij de productieverantwoording, kunnen in de afweging meegenomen worden.

Ad b)

Daarnaast bestaat de situatie dat een aanbieder weinig omzet heeft bij een gemeente, hoewel die mogelijk in totaal meer dan €125.000,- omzet (zie Ad a) heeft voor Wmo of voor Jeugdwet. De gemeente moet de aanbieder dan kunnen vrijstellen van accountantscontrole van de productieverantwoording ('U hoeft geen controleverklaring bij uw productieverantwoording op te

leveren'). De gemeente kan hierin ook een grote aanbieder in de Wmo of Jeugdwet vrijstellen, omdat die zorgaanbieder bijvoorbeeld slechts één of twee cliënten in zorg heeft in die gemeente. Accountantscontrole lijkt dan veelal overbodig. De hiervoor te hanteren grens is per gemeente verschillend en zal door de gemeente zelf vastgesteld moeten worden. Het kan zijn dat een gemeente genoeg neemt met een omzetgrens van €125.000,-. Indien gemeenten de grens boven de €125.000,- leggen, schuift de grens onder a) voor een aanbieder die met deze gemeenten een contract heeft, automatisch mee (als de gemeente een omzetgrens stelt van €250.000,- dan vallen aanbieders met een totaalomzet tot die grens (ad a) er ook automatisch erbuiten).

III Zekerheid: wat is de plek en betekenis van een controleverklaring over de totaalproductie van de zorgaanbieder in de controle van een gemeente

Bij het landelijk protocol 2015 was er discussie over de zekerheid die een individuele gemeente kon ontlenen aan een controleverklaring over de totaalproductie Wmo of Jeugdwet van zorgaanbieders¹ (zie ook NBA-Alert 39 hoofdstuk 3). Met name in het geval dat een aanbieder in veel gemeenten actief is, biedt het niet (altijd) voldoende houvast voor een individuele (kleine) gemeente voor het eigen aandeel in die totaal productieverantwoording. Hoe moet de productieverantwoording met controleverklaring over de totaalomzet Wmo of Jeugdwet dan worden geduid?

Controle op de productie Wmo en Jeugdwet begint bij interne controle

Een gemeente zal in eerste instantie voor de controle moeten steunen op de eigen interne beheersmaatregelen. Dit vloeit ook voort uit de Gemeentewet:

- Gemeentewet art 212 lid 1 De raad stelt bij verordening de *uitgangspunten* voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
- Gemeentewet art 213 lid 1: De raad stelt bij verordening regels vast voor de *controle op* het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Een gemeente zal daarom zijn informatievoorziening en controles daarop op orde moeten hebben. Concreet gaat het om onder meer een goed lopend berichtenverkeer iWmo/ iJW (bij de inspanningsgerichte en outputgerichte uitvoeringsvariant(en)) om daarmee de nodige informatie op orde te hebben, alsmede een controle op de daadwerkelijke levering. Voor 2015 was het probleem dat deze informatievoorziening veelal nog niet goed verliep en onvoldoende hierop kon worden gesteund. Onvermijdelijk werd daarom teruggevallen op een (gegevensgerichte) accountantscontrole op basis van een lokaal of landelijk protocol (waarbij de gecontroleerde productieverantwoording ook fungeerde als basis om tot 'finale afrekening' te komen, zie [i- sociaaldomein](#)). Anno 2016 loopt dit al veel beter; op termijn zal dit zelfs de basis worden van de financiële controle en wordt een accountantsprotocol wellicht overbodig.

Landelijk protocol is een controlemiddel

De toepassing van het landelijk protocol biedt een additioneel (in ieder geval voor 2015 en waarschijnlijk ook 2016 niet onbelangrijk) controlemiddel. De controleverklaring is daarbij gebaseerd op een controle van de totaalproductie Wmo en Jeugdwet bij de aanbieder en niet per gemeente. Dit beperkt de steekproefomvang en daarmee de kosten die gemaakt worden. Zeker bij landelijke aanbieders scheelt dat substantieel in de controlewerkzaamheden en kosten.

Normenkader landelijk protocol als normenkader in controleverordening en contract opnemen

Gemeenten zijn vrij in het bepalen van een normenkader in controleverordeningen en contracten. Tegelijk is het wenselijk dat het landelijk protocol alle elementen van het gemeentelijke normenkader voor de accountantscontrole dekt. Het landelijk protocol toetst alleen die punten die

¹ Zie ook NBA-Alert 39, hoofdstuk 3: <https://www.nba.nl/Actueel/Nieuws/Nieuwsarchief/Publicatie-NBA-Alert-39-Sociaal-domein-2015-en-Brochure-Controleverklaringen-verklaard/>

in het protocol zijn benoemd, dit hoeft niet op het normenkader voor de accountantscontrole van de gemeente aan te sluiten. Voor zover het haalbaar is binnen het gemeentelijke beleid, kunnen gemeenten hun controleverordeningen voor Jeugd en Wmo maximaal afstemmen op het landelijk protocol. Dit bevordert de effectiviteit van de toepassing van het landelijk protocol als controlemiddel voor de accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente.

Advies is daarom dat gemeenten het toetsingskader van het landelijk protocol overnemen als normenkader voor de accountantscontrole op de productieverantwoording. Voor 2016 zal dit mogelijk aanpassingen/ addenda vragen van de afspraken rond de controle (voor zover hier al invulling aan is gegeven). Mochten gemeenten niettemin meer of andere zaken willen meenemen in de controle, dan is dat in principe mogelijk. Het advies blijft dit tot een minimum te beperken.

Steekproef

Bij de steekproef voor deze controle worden alle gemeenten in de steekproefmassa betrokken. Dit wil overigens niet zeggen dat van elke gemeente minimaal één cliënt daadwerkelijk wordt getrokken. Wel dat de steekproef rekening houdt met de verschillende type contracten, omdat dit gevolgen heeft/kan hebben voor de interne processen bij de aanbieder die relevant zijn voor de door de accountant te controleren toetsingscriteria. Kortom, iedere cliënt en/of euro heeft bij een steekproef in een deelmassa (bijv. type contract) een gelijke kans om getrokken te worden, dus ook de individuele cliënten uit kleine gemeenten. De gemeenten die niet om een controleverklaring vragen vallen overigens buiten de steekproef (zie onder I).

Uitkomsten

De uitkomsten van de accountantscontrole op basis van het landelijk protocol zeggen iets over de juistheid van de productieverantwoording op totaalniveau van de zorgaanbieder. Bij een goedkeurende controleverklaring is er een hoge mate van zekerheid dat deze verantwoording geen materiële afwijkingen (1%) bevat. Primair op totaalniveau, maar secundair kan het dan ook niet zijn dat er omvangrijke afwijkingen zijn in de daaronder liggende specificaties (op gemeenteniveau, maar ook op cliëntniveau). Mede ook omdat in het landelijk protocol duidelijk is aangegeven dat:

- Gecontroleerd wordt vanuit een door de zorgaanbieder op te stellen en door de accountant te evalueren risicoanalyse;
- De volledige productie wordt betrokken in de controle/ deelwaarnemingen/ steekproeven (dus geen uitsluiting van kleine gemeenten bijvoorbeeld);
- Geconstateerde afwijkingen (van welke aard en omvang dan ook) geëvalueerd dienen te worden (impact op totale verantwoording) en gecorrigeerd door de zorgaanbieder. Doet de zorgaanbieder dit niet, dan leidt dat tot een rapport van de accountant bij de controleverklaring.

Gezien het vorenstaande is de kans dat fouten, die op totaalniveau niet materieel zijn maar voor een individuele gemeente wel, niet ontdekt worden uitermate klein. Het niet ontdekken van dergelijke fouten kan immers alleen optreden als:

- De fout incidenteel is of structureel voor een beperkt deel van de verantwoording op totaalniveau én;
- De fout niet (toevallig) blijkt uit interne controles door de gemeente én;
- De fout niet (toevallig) blijkt uit interne controles door de zorgaanbieder én;
- De fout niet (toevallig) blijkt uit externe controles door de accountant van de zorgaanbieder

Wat indien er geen goedkeurende controleverklaring volgt?

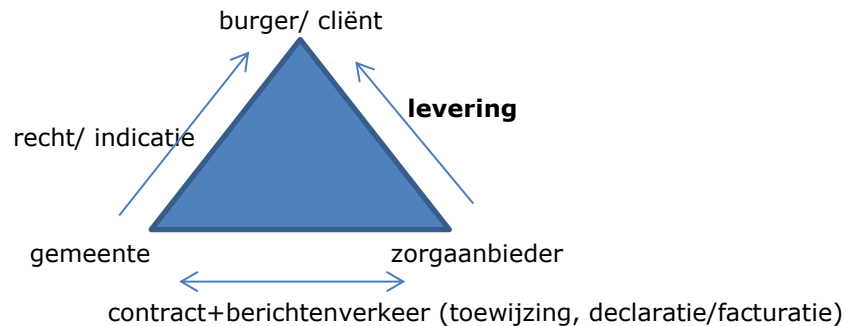
Indien de uitkomst van de accountantscontrole positief is, biedt dat een gemeente veel houvast, zeker als de productiegegevens overeenkomen met de eigen informatie van de gemeente. Indien de steekproef leidt tot een negatieve uitkomst, volgt diepergaand onderzoek: het is aan de accountant om bij negatieve uitslag van een steekproef de aanvullende controlewerkzaamheden te bepalen. Een accountant moet vanuit beroepsregels de steekproef dan uitbreiden (afhankelijk van de omvang en aard van de fout).

De complexiteit voor een gemeente neemt toe als er aanbieders zijn, die andere dan goedkeurende controleverklaringen hebben gekregen voor de productieverantwoording. In dat geval moet goed worden beoordeeld wat de inhoudelijke overwegingen zijn voor de afwijkende verklaring. Indien mogelijk zullen gemeenten dit zelf oplossen met aanvullende eigen controles of aanvullende werkzaamheden te vragen van de aanbieder. Indien deze controles onvoldoende soelaas bieden, blijft een inschattings- en waarderingsvraagstuk over voor de jaarrekening. Dit is iets dat de gemeente in overleg met zijn accountant moet verwerken.

IV Controle op levering, privacy en woonplaatsbeginsel

Controle op de levering

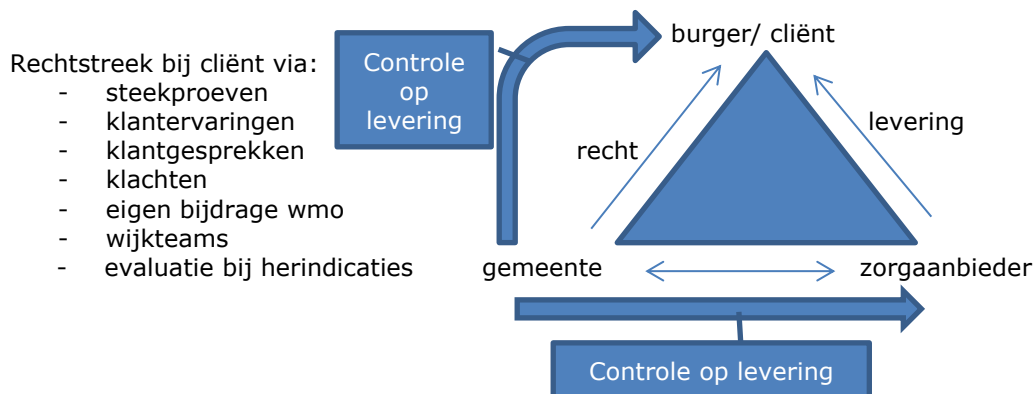
De controle op de levering levert in de praktijk de nodige vragen op; met name vanuit gemeenten, omdat deze plaatsvindt tussen aanbieder en de cliënt:

Voor de inspanningsgerichte en outputgerichte uitvoeringsvarianten is de prijs te controleren via declaraties/facturaties en de rechtmatige verwijzing is qua procesafpraak controleerbaar/toetsbaar te maken via Toewijzingen en (in geval van de niet-gemeenteroute) voorafgegaan door VOT's (Verzoek Om Toewijzing). De controle op de levering vraagt evenwel een extra inspanning.

Controle door de gemeente op de levering

Controle op daadwerkelijke levering vanuit het perspectief van de gemeente kan door bij de cliënt navraag te doen of informatie te vragen bij de aanbieder:

Controle bij aanbieder d.m.v.:

- o accountgesprekken
- o productieverantwoording met accountantscontrole
- o materiële controles door gemeente

Gelet op de reikwijdte van de accountantscontrole op de levering (zie hieronder) is het zinvol (en op grond van de Gemeentewet noodzakelijk) voor gemeenten om ook zelf controles uit te voeren op de levering. Dit geldt ook als (voor 2016) nog gesteund wordt op de productieverantwoording met controle door accountant.

Wellicht kan op termijn afgestapt worden van de accountantscontrole van de productieverantwoording. Dit kan als gemeenten de controle op de levering zelf oppakken door bij de cliënt zelf te toetsen of door accountgesprekken met de aanbieder over de levering en de onderbouwing daarvan. Gelet op de eisen die worden gesteld, zal het bij de outputgerichte uitvoeringsvariant eenvoudiger zijn om zonder accountantscontrole te werken dan bij de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant.

Accountantscontrole op de levering

Accountantscontrole kan zekerheid toevoegen aan de verantwoordingen voor hoofdzakelijk:

- (1) recht (binnen geldige beschikking, kunnen veel gemeenten al zelf controleren),
- (2) tarief (kan de gemeente ook zelf doen o.b.v. contract),
- (3) juistheid volume (aansluiting op registratiesysteem, betrouwbaarheid input en output van het registratiesysteem).

Gemeenten die controlesystemen goed op orde hebben, hebben de controleverklaring van de zorgaccountant vooral nog nodig voor de zekerheid over de levering van de zorg indien ze deze zelf nog niet controleren. De accountant komt op dit punt echter niet verder dan het bovengenoemde aspect nummer 3 (juistheid volume), in combinatie met controle-elementen die op het tegendeel kunnen duiden: cliëntervaringen, klachten over de zorg, personele inzet, klachten over eigen bijdragen (bij Wmo) e.d.. Deze signalen kunnen duiden op het tegendeel (zorg is niet geleverd), maar vragen wel nader onderzoek (bijvoorbeeld klachten kunnen voortkomen doordat zorg niet/gebrekkig is geleverd, maar ook doordat wel geleverde zorg kwalitatief onder de maat was).

Privacy bij controle op de levering door gemeente bij de cliënt

Gemeenten zullen bij controle op de levering bij de cliënt rekening moeten houden met de Wet Bescherming Persoonsgegevens en in het bijzonder de regeling over privacy onder de Jeugdwet. In de kern komt het erop neer dat voor de financiële controle wel gecontroleerd moet worden **dat** er is geleverd, maar het **wat** (diagnose, medische gegevens) buiten beeld moet blijven.²

Woonplaatsbeginsel

Toetsing van het **Woonplaatsbeginsel** blijkt nog steeds zeer lastige situaties op te leveren. Vooral nog is de regeling dat de gemeente waar de feitelijke verblijfsplaats is van de gezagsdrager, degene is die moet betalen. De gemeente is verantwoordelijk om te controleren of de factuur terecht aan haar is geadresseerd. Door hier vooraan in het traject van de cliënt aandacht aan te geven, bijvoorbeeld door het versturen van een VOT-bericht (verzoek om toewijzing) van de aanbieder aan de gemeente, kan de gemeente direct beginnen met de controle hierop. Dit scheelt werk en voorkomt problemen bij de factuurcontrole en accountantscontrole. Momenteel wordt nagedacht over een nieuwe regeling, die een en ander praktisch beter uitvoerbaar moet maken.

IV Tijdpad

Bij de verantwoording over 2015 bleek het tijdpad zeer krap. Extra complicerend daarbij was dat tot begin 2016 bij gemeenten nog nauwelijks zicht was op de concrete uitnutting van beschikbare budgetten, omdat de declaraties nog voor een belangrijk deel moesten binnenkomen. Bovendien bleken enkele aanbieders de deadline van 1 april niet te halen voor de gecontroleerde productieverantwoording. Hierdoor bleken allerlei interne processen zwaar onder druk te komen.

Wil het landelijk protocol ook landelijk toegepast kunnen worden zal ook de planning (op hoofdlijnen) landelijk afgesproken moeten zijn.

Landelijk protocol gaat (net als in 2015) uit van:

- **1 maart productieverantwoording gereed**
- **1 april controleverklaring bij de productieverantwoording gereed**

Op basis van de ervaringen met de verantwoording over 2015 op grond waarvan de controle over 2016 beter kan worden voorbereid moet deze planning werkbaar en haalbaar kunnen zijn voor zowel aanbieders als gemeenten.

² Zie ook: <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/privacy-persoonsgegevens-jeugd>